

6. KVINDEGRAV FRA VIKINGETIDEN PÅ ØVRE

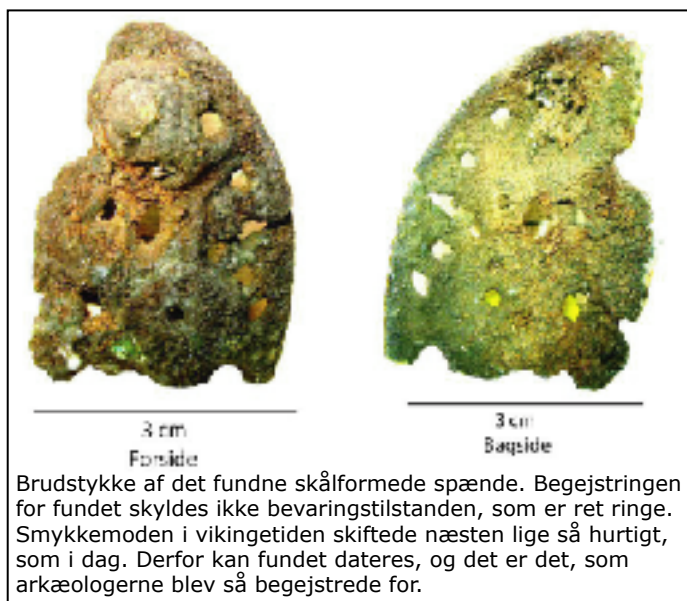
Lidt syd for Øverste Ende, på det sted der er vist med rødt på kortet nederst, ligger der en mærkelig samling sten. Der er ca. 75 sten, de er alle mere end 1/2 meter lange, og 20 af dem er endda mere end en meter. Det er særlig mærkeligt, fordi der i flere hundrede meters omkreds næppe findes sten af den størrelse. Det har i årevis været diskuteret, både her på Endelave og på museet i Horsens, om stensamlingen er skabt af mennesker, eller om den er naturlig.

I juni måned i 2010 besluttede man på Horsens Museum at lave en lille forundersøgelse af stensætningen på Øvre. Formålet var at undersøge, om stensamlingen var menneskeskabt. Under ledelse af Per Borup og Allan Skou Larsen fandt undersøgelsen sted fra den 5. til den 9. juli.

Stensamlingen på Øvre. Der er 25 m. lang i øst-vestlig retning og 15 m. bred. Den største sten, lidt til venstre for midten er 2 m. lang.

Det var meget vellykket. Overalt hvor der blev gravet kunne man se spor af menneskelig aktivitet. Mange steder var der trækul og der var rødbrændt jord med spor af bål. Der var også små metalgenstande, som skal undersøges på museet. Højdepunktet kom da Ib Krause Kjær med sin metaldetektor fandt et brudstykke af et skålformet spænde fra vikingetiden. Vi viser stykket på billedet neden for til venstre. Sådanne spænder findes normalt parvis i kvindegrave.

Så vidt man kan se på brudstykket til venstre stammer det fra et skålformet spænde, der er magen til det, vi viser ovenfor. Den stammer fra perioden fra 850 til 875. Læg læg mærke til de små striber af guld på spændet. Når spændet fra Øvre er blevet konserveret, får vi nok at vide, om det også har været guldudsmykket.

Der er to hovedresultater af undersøgelsen. Det første resultat er, at der ved stenene på Øvre blev begravet en fornem kvinde fra vikingetiden omkring år 860 e.Kr. Dengang lå der en kongsgård på Henning Rasmussens mark, Østerby 8, der hvor Kongevejen burde ende. Så der kunne den gravlagte have boet. Det andet resultat handler om stenene. Vi ved ikke, hvor de oprindelig har stået. Måske har de dannet en skibssætning. Undersøgelsen viste, at undergrunden, i hvert fald ned til en halv meters dybde, er gunstig for arkæologiske iagttagelser. Så måske kan en senere undersøgelse afsløre, hvor stenene har stået.

Neden for viser vi dateringen med rødt og hele vikingetiden med blå.

